Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kymmenes jaosto)

28 päivänä lokakuuta 2020 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 2006/126/EY – 2 artiklan 1 kohta ja 11 artiklan 4 kohta – Ajokortti – Vastavuoroinen tunnustaminen – Tunnustamisvelvollisuuden ulottuvuus – Vaihdettavaksi esitetty ajokortti – Ajokortin vaihtaminen on tehty ajankohtana, jolloin ajo-oikeus oli peruutettuna ajokortin myöntäneessä jäsenvaltiossa – Vilppi – Kieltäytyminen tunnustamasta vaihdon perusteella myönnettyä ajokorttia

Asiassa C-112/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Verwaltungsgericht Aachen (Aachenin hallintotuomioistuin, Saksa) on esittänyt 4.2.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 12.2.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Marvin M.

vastaan

Kreis Heinsberg,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kymmenes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Ilešič sekä tuomarit E. Juhász (esittelevä tuomari) ja I. Jarukaitis,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Marvin M., edustajanaan H. D. Gebauer, Rechtsanwalt,

– Euroopan komissio, asiamiehinään W. Mölls ja N. Yerrell,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee ajokorteista 20.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/126/EY (EUVL 2006, L 403, s. 18) 2 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan 1 ja 4 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Marvin M. ja Kreis Heinsberg (Heinsbergin piirikunta, Saksa) ja joka koskee kyseisen viranomaisen kieltäytymistä tunnustamasta Alankomaiden viranomaisten M:lle myöntämää ajokorttia.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 2006/126 johdanto-osan toisessa ja kahdeksannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(2) Ajokortteja koskevat säännöt ovat välttämättömiä yhteisessä liikennepolitiikassa auttavat liikenneturvallisuuden parantamisessa, ja ne helpottavat sellaisten henkilöiden vapaata liikkuvuutta, jotka sijoittautuvat muuhun kuin ajokortin myöntävään jäsenvaltioon. Henkilökohtaisten kulkuneuvojen suuren merkityksen vuoksi vastaanottavan jäsenvaltion tunnustaman ajokortin hallussapito edistää henkilöiden vapaata liikkuvuutta ja sijoittautumisvapautta. – –

– –

(8) Liikenneturvallisuuden vuoksi olisi säädettävä ajokortin myöntämistä koskevista vähimmäisvaatimuksista. Kuljettajantutkintoon ja ajokortin myöntämiseen liittyviä vaatimuksia on yhdenmukaistettava. Sitä varten on määriteltävä moottoriajoneuvon kuljettamiseen liittyvät tiedot, taidot ja käyttäytyminen ja laadittava kuljettajantutkinto näiden käsitteiden mukaan sekä määriteltävä uudelleen ajoneuvon kuljettamiseksi edellytettävää fyysistä ja henkistä suorituskykyä koskevat vähimmäisvaatimukset.”

4 Mainitun direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on tämän direktiivin säännösten mukaisesti otettava käyttöön liitteessä I esitetyn yhteisön mallin mukainen kansallinen ajokortti. Yhteisön mallin mukaisen ajokortin sivulla 1 olevassa tunnuskuvassa on oltava ajokortin antavan jäsenvaltion kansallisuustunnus.”

5 Saman direktiivin 2 artiklan, jonka otsikko on ”Vastavuoroinen tunnustaminen”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden antamat ajokortit on tunnustettava vastavuoroisesti.”

6 Direktiivin 2006/126 7 artiklan 1 kohdassa määritellään ajokortin myöntämisen edellytykset, jotka koskevat hakijan ajotaitoa ja hänen asuinpaikkansa sijaintia ajokortin myöntävän jäsenvaltion alueella.

7 Direktiivin 2006/126 11 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos jäsenvaltion myöntämän voimassa olevan kansallisen ajokortin haltija on muuttanut vakinaisesti asumaan toiseen jäsenvaltioon, hän voi pyytää, että hänen ajokorttinsa vaihdetaan sitä vastaavaan ajokorttiin. Vaihdon suorittavan jäsenvaltion asiana on todentaa, minkä luokan osalta sille esitetty ajokortti on yhä voimassa.

2. Jollei rikoslain ja yleistä järjestystä koskevien säädösten alueellisen soveltamisen periaatteen huomioon ottamisesta muuta johdu, se jäsenvaltio, jossa toisen jäsenvaltion myöntäneen ajokortin haltijalla on vakinainen asuinpaikka, saa soveltaa ajokortin haltijaan kansallisia ajo-oikeuden rajoittamista tai poistamista taikka sen määräaikaista tai pysyvää peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä ja tarvittaessa vaihtaa ajokortin tätä tarkoitusta varten.

3. Vaihdon suorittavan jäsenvaltion on palautettava aikaisempi ajokortti ajokortin myöntäneen jäsenvaltion viranomaisille sekä perusteltava tämä menettely.

4. Jäsenvaltion on kieltäydyttävä myöntämästä ajokorttia hakijalle, jonka ajokortti on rajoitettu, poistettu tai peruutettu määräaikaisesti toisessa jäsenvaltiossa.

Jäsenvaltion on kieltäydyttävä hyväksymästä toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle myöntämää ajokorttia, jonka – – ajokorttiin perustuvaa ajo-oikeutta on rajoitettu tai se on poistettu tai määräaikaisesti peruutettu ensin mainitun valtion alueella.

– –”

8 Direktiivin 2006/126 15 artiklassa, sellaisena kuin se oli voimassa pääasian tosiseikkojen ajankohtana, säädettiin seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on avustettava toisiaan tämän direktiivin täytäntöönpanossa ja vaihdettava myöntämiään, vaihtamiaan, korvaamiaan, uusimiaan tai peruuttamiaan ajokortteja koskevat tiedot. Niiden on käytettävä tätä varten perustettua EU:n ajokorttiverkostoa – –”

Saksan oikeus

9 Henkilöiden oikeuttamisesta osallistumaan tieliikenteeseen annetun asetuksen (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, 29 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”1. Henkilöllä, jolla on ulkomailla saatu ajo-oikeus, on tämän ajo-oikeutensa rajoissa oikeus ajaa moottoriajoneuvoa Saksan alueella, mikäli hänen vakinainen asuinpaikkansa ei ole Saksassa 7 §:n mukaisesti.”

10 Kyseisen asetuksen 29 §:n 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”Edellä 1 momentissa tarkoitettua oikeutta ei ole ulkomaisen ajo-oikeuden haltijoilla,

– –

3. joiden ajo-oikeus Saksan alueella on peruutettu tuomioistuimen väliaikaisella tai lainvoimaisella päätöksellä tai hallintoviranomaisen välittömästi täytäntöön pantavalla tai lopullisella päätöksellä

– –

Ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetuissa tapauksissa viranomainen voi tehdä hallintopäätöksen, jolla ajo-oikeuden puuttuminen vahvistetaan.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

11 Saksan viranomaiset myönsivät M:lle ajokortin 3.7.2008 ajoneuvoluokkia AM ja B varten ja 1.7.2015 ajoneuvoluokkaa T varten.

12 Tieliikennevalvonnassa 9.6.2016 M:n todettiin ajavan huumausaineiden vaikutuksen alaisena. M:lle ilmoitettiin 20.9.2016, että Saksan toimivaltaiset viranomaiset aikoivat peruuttaa hänen ajo-oikeutensa.

13 M. ilmoitti kyseisille viranomaisille 29.9.2016, ettei hänen kotipaikkansa enää ollut Saksassa, minkä jälkeen hän teki 13.10.2016 muuttoilmoituksen Alankomaihin, missä hän pyysi 1.11.2016 saksalaisen ajokorttinsa vaihtamista alankomaalaiseen ajokorttiin.

14 Kreis Heinsberg päätti peruuttaa M:n ajo-oikeuden 12.11.2016 tekemällään välittömästi täytäntöön pantavalla päätöksellä, joka annettiin tiedoksi M:lle 9.11.2016, ja määräsi M:n palauttamaan ajokorttinsa välittömästi.

15 Ajokorttien vaihtamiseen toimivaltaiset Alankomaiden viranomaiset totesivat 14.11.2016 M:n ajo-oikeuden olevan EU:n ajokorttiverkoston (RESPER) tietokantaan sisältyvien tietojen mukaan voimassa, minkä jälkeen ne myönsivät M:lle 17.11.2016 alankomaalaisen ajokortin vaihdossa hänen saksalaista ajokorttiaan vastaan. Tästä vaihdosta ilmoitettiin Kreis Heinsbergille 5.12.2016 päivätyllä kirjeellä, johon oli oheistettu M:n saksalainen ajokortti.

16 Kreis Heinsbergin ilmoitettua Alankomaiden viranomaisille M:n saksalaisen ajo-oikeuden peruuttamisesta Alankomaiden viranomaiset ilmoittivat 4.1.2017 asiaa koskevan tiedustelun johdosta pysyttävänsä M:n ajokortin vaihdon voimassa, koska RESPER-tietokannassa ei ajokortin vaihtoa koskevan pyynnön ajankohtana ollut minkäänlaista mainintaa M:n ajo-oikeuden rajoittamisesta.

17 Poliisiviranomaiset totesivat 17.1.2017 tieliikennevalvonnassa Saksassa, ettei M:llä ollut kyseisen jäsenvaltion alueella voimassa olevaa ajo-oikeutta.

18 Kreis Heinsberg totesi 5.9.2017 antamallaan päätöksellä, ettei M:lle Alankomaissa myönnetty ajokortti oikeuttanut kuljettamaan ajoneuvoja Saksassa.

19 M. riitautti kyseisen päätöksen Verwaltungsgericht Aachenissa (Aachenin hallintotuomioistuin, Saksa).

20 Kyseinen tuomioistuin katsoo, että velvollisuus aikaisemman ajokortin vaihtamisen perusteella saadun ajokortin tunnustamiseen sitoo Saksan viranomaisia samalla tavoin kuin moottoriajoneuvon kuljettajan ajotaidon toteamiseksi järjestetyn tutkinnon hyväksytyn suorittamisen perusteella myönnetyn ajokortin tunnustaminen. Se on kuitenkin valmis katsomaan, että kun otetaan huomioon liikenneturvallisuutta ja tienkäyttäjien elämän suojaamista koskevat tavoitteet, jäsenvaltio saa direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan nojalla kieltäytyä tunnustamasta vaihdon perusteella saatua ajokorttia, jos vaihto on tapahtunut sen jälkeen, kun ajo-oikeus oli peruutettu sen myöntäneessä jäsenvaltiossa.

21 Sen varalta, että direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohtaa ei katsottaisi sovellettavan, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko vastavuoroisen tunnustamisen periaatteesta sallittua poiketa silloin, kun jäsenvaltio, jonka alueella kysymys ajokortin tunnustamisesta tulee esiin, kykenee kiistattomien tietojen perusteella osoittamaan, ettei ajo-oikeutta aineellisesti ollut enää ajokortin vaihtamisen ajankohtana.

22 Tässä tilanteessa Verwaltungsgericht Aachen päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko direktiivin [2006/126] 2 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että jäsenvaltioiden on tunnustettava ajokortti, mukaan lukien siihen merkitty ajo-oikeus, ehdottomasti siinäkin tapauksessa, että kyseisen asiakirjan myöntäminen perustuu direktiivin [2006/126] 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti ajokortin vaihtamiseen?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi: Saako jäsenvaltio kieltäytyä tunnustamasta vaihdettua ajokorttia direktiivin [2006/126] 11 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaisesti, jos ajokortin antava jäsenvaltio teki vaihdon ajankohtana, jona jäsenvaltio, jossa aineellinen ajo-oikeus on saatu, oli jo peruuttanut sen?

3) Jos toiseen kysymykseen vastataan kieltävästi ja jäsenvaltiolla on tunnustamisvelvollisuus: Saako jäsenvaltio kieltäytyä tunnustamasta vaihdettua ajokorttia joka tapauksessa silloin, kun jäsenvaltio, jonka alueella ajokortin tunnustamista koskeva kysymys on tullut esiin, voi ’kiistattomien tietojen’ perusteella todeta, ettei aineellinen ajo-oikeus ajokortin vaihtamisen ajankohtana ollut enää voimassa?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

23 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että siinä säädettyä vastavuoroista tunnustamista ilman muodollisuuksia sovelletaan ajokorttiin, joka on myönnetty ajokortin vaihtamisen perusteella kyseisen direktiivin 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

24 On syytä muistuttaa, että direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdan mukaan ”jäsenvaltioiden antamat ajokortit on tunnustettava vastavuoroisesti”.

25 Unionin tuomioistuimen täysin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kyseisessä säännöksessä säädetään jäsenvaltioiden myöntämien ajokorttien vastavuoroisesta tunnustamisesta ilman muodollisuuksia (tuomio 26.10.2017, I, C-195/16, EU:C:2017:815, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 Mainitussa säännöksessä ei tehdä eroa ajokortin myöntämistavan eli sen mukaan, onko se myönnetty direktiivin 2006/126 7 artiklassa säädettyjen kokeiden hyväksytyn suorittamisen perusteella vai kyseisen direktiivin 11 artiklan 1 kohdassa säädetyn vaihdon perusteella, joten vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta on sovellettava myös tällaisen vaihdon perusteella myönnettyyn ajokorttiin, jollei mainitussa direktiivissä säädetä tästä poikkeuksia.

27 Ensimmäiseen kysymykseen on edellä todetun perusteella vastattava, että direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että siinä säädettyä vastavuoroista tunnustamista ilman muodollisuuksia sovelletaan ajokorttiin, joka on myönnetty ajokortin vaihtamisen perusteella kyseisen direktiivin 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jollei kyseisessä direktiivissä säädetä tästä poikkeuksia.

Toinen ja kolmas kysymys

28 Toisella ja kolmannella kysymyksellään, jotka on syytä käsitellä yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa tulkittava siten, että siinä sallitaan jäsenvaltion kieltäytyvän tunnustamasta kyseisen direktiivin 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti vaihtamisen perusteella saatua ajokorttia siksi, että kyseinen jäsenvaltio oli ennen ajokortin vaihtamista peruuttanut vaihdettavaksi esitetyn ajokortin haltijan ajo-oikeuden.

29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää nämä kysymykset tilanteessa, jossa yhtäältä ennen kuin Alankomaiden viranomaiset myönsivät ajokortin direktiivin 2006/126 11 artiklan 1 kohdassa säädetyn vaihtomenettelyn mukaisesti, M. oli tehnyt Saksassa rikoksen, jonka johdosta peruutettiin hänen ajo-oikeutensa, mutta ajokorttia ei ole palautettu Saksan viranomaisille, ja toisaalta Alankomaiden viranomaiset, joille ilmoitettiin vasta uuden ajokortin myöntämisen jälkeen ajo-oikeuden peruuttamisesta, ovat pysyttäneet M:lle myönnetyn ajokortin voimassa.

30 Direktiivin 2006/126 11 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jos jäsenvaltion antaman voimassa olevan kansallisen ajokortin haltija on muuttanut vakituisesti asumaan toiseen jäsenvaltioon, hän voi pyytää, että hänen ajokorttinsa vaihdetaan sitä vastaavaan ajokorttiin.

31 Kyseisen säännöksen mukaan tällöin on vaihdon suorittavan jäsenvaltion asiana todentaa, minkä luokan osalta sille esitetty ajokortti on yhä voimassa. Mainitun direktiivin 15 artiklassa säädetään tässä tarkoituksessa, että jäsenvaltioiden on avustettava toisiaan, vaihdettava myöntämiään, vaihtamiaan, korvaamiaan, uusimiaan tai peruuttamiaan ajokortteja koskevat tiedot sekä käytettävä tätä varten perustettua EU:n ajokorttiverkostoa.

32 Kuten tämän tuomion 15 kohdassa on muistutettu, nyt käsiteltävässä tapauksessa Alankomaiden viranomaiset ovat tarkistaneet M:n ajokortin voimassaolon EU:n ajokorttiverkoston tietokannasta 14.11.2016 ja myöntäneet M:lle uuden ajokortin 17.11.2016.

33 Koska direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdassa säädettyä vastavuoroista tunnustamista ilman muodollisuuksia sovelletaan ensimmäiseen kysymykseen annetusta vastauksesta ilmenevin tavoin ajokorttiin, jonka jäsenvaltio on myöntänyt ajokortin vaihdon perusteella kyseisen direktiivin 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti, muiden jäsenvaltioiden ei lähtökohtaisesti pidä tarkistaa, onko mainitussa direktiivissä säädettyjä ajokortin myöntämisen edellytyksiä noudatettu. Jäsenvaltion myöntämän ajokortin hallussapitoa on nimittäin pidettävä todisteena siitä, että kyseisen ajokortin haltija on täyttänyt nämä edellytykset (ks. vastaavasti tuomio 23.4.2015, Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

34 Unionin tuomioistuin on tosin katsonut, että silloin, kun ajokortissa olevien merkintöjen tai muiden ajokortin myöntäneen jäsenvaltion – eikä vastaanottavan jäsenvaltion – antamien kiistattomien tietojen perusteella voidaan osoittaa, että jokin direktiivissä 2006/126 säädetyistä ajokortin myöntämisen edellytyksistä ei täyttynyt, vastaanottava jäsenvaltio, jonka alueella kyseisen ajokortin haltijalta on peruutettu aiempi ajo-oikeus, voi kieltäytyä tunnustamasta ajokorttia (ks. vastaavasti tuomio 26.6.2008, Zerche ym., C-334/06–C-336/06, EU:C:2008:367, 69 ja 70 kohta ja tuomio 26.6.2008, Wiedemann ja Funk, C-329/06 ja C-343/06, EU:C:2008:366, 72 kohta).

35 Kuten Euroopan komissio huomauttaa, nyt kyseessä olevassa tapauksessa se seikka, että Alankomaiden viranomaisten suorittaessa ajokortin vaihdon Saksan viranomaiset olivat jo peruuttaneet M:n ajo-oikeuden, ei ilmene ajokortista itsestään eikä muista ajokortin myöntäneen jäsenvaltion antamista tiedoista.

36 Direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan sanamuodon mukaan ”jäsenvaltion on kieltäydyttävä hyväksymästä toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle myöntämää ajokorttia, jonka – – ajokorttiin perustuvaa ajo-oikeutta on rajoitettu tai se on poistettu tai määräaikaisesti peruutettu ensin mainitun valtion alueella”.

37 Sanamuodosta ”kieltäydyttävä hyväksymästä” seuraa, että tässä säännöksessä ei säädetä mahdollisuudesta vaan velvollisuudesta (ks. vastaavasti tuomio 26.4.2012, Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, 53 kohta ja tuomio 21.5.2015, Wittmann, C-339/14, EU:C:2015:333, 24 kohta).

38 Unionin tuomioistuin on katsonut, että kyseisen säännöksen sanamuodossa oikeutetaan vakinaisen asuinpaikan jäsenvaltion lisäksi kaikki muutkin jäsenvaltiot kieltäytymään toisessa jäsenvaltiossa myönnetyn ajokortin pätevyyden tunnustamisesta (tuomio 23.4.2015, Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, 55 kohta).

39 Tarkemmin sanoen unionin tuomioistuin on katsonut, että direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa oikeutetaan muu jäsenvaltio kuin asuinpaikan jäsenvaltio ryhtymään toisessa jäsenvaltiossa saadun ajokortin haltijaa kohtaan kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti ja hänen kyseisen jäsenvaltion alueella tekemänsä rikkomuksen johdosta sellaisiin toimenpiteisiin, jotka ovat voimassa vain tämän valtion alueella ja joiden vaikutuksena on ainoastaan kieltäytyminen tunnustamasta tämän ajokortin pätevyyttä saman valtion alueella (ks. vastaavasti tuomio 23.4.2015, Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, 60 kohta).

40 Tältä osin unionin tuomioistuin on täsmentänyt, että direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toinen alakohta koskee jäsenvaltion rikoslainsäädännön ja yleistä järjestystä koskevien säädösten nojalla toteutettuja toimenpiteitä, jotka kohdistuvat toisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin pätevyyteen ensin mainitun jäsenvaltion alueella (tuomio 23.4.2015, Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, 61 kohta).

41 Lisäksi unionin tuomioistuin on jo katsonut, että jos jäsenvaltio velvoitettaisiin tunnustamaan toisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin pätevyys, vaikka ajokortin haltijaan on ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa kohdistettu ajokortin saamisen siellä estävä kielto sellaisten seikkojen perusteella, jotka ovat sattuneet ennen kuin jälkimmäinen näistä jäsenvaltioista on myöntänyt kyseessä olevan ajokortin, tämä houkuttelisi henkilöitä, joiden tekemien rikkomusten seurauksena on tällainen toimenpide, hakeutumaan toiseen jäsenvaltioon, jotta he voivat saada siellä uuden ajokortin ja näin välttyä näiden rikkomusten johdosta määrättäviltä hallinnollisilta tai rikosoikeudellisilta seuraamuksilta, ja veisi lopulta luottamuksen, johon ajokorttien vastavuoroista tunnustamista koskeva järjestelmä perustuu (ks. tuomio 21.5.2015, Wittmann, C-339/14, EU:C:2015:333, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

42 Nämä näkökohdat pätevät myös silloin, kun ajokortti on myönnetty vaihtamalla ajokortti direktiivin 2006/126 11 artiklan 1 kohdan perusteella. Tällä tavoin vaihdon perusteella saadun ajokortin tunnustamisesta kieltäytyminen vastaa myös tässä tapauksessa unionin yleistä etua koskevaan tavoitteeseen, jollainen tieliikenneturvallisuuden parantaminen on (ks. vastaavasti tuomio 22.5.2014, Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), ja direktiivillä 2006/126 pyritään sen johdanto-osan toisen perustelukappaleen mukaan edistämään tätä tavoitetta (tuomio 26.10.2017, I, C-195/16, EU:C:2017:815, 51 kohta).

43 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä johtuu kuitenkin, ettei jäsenvaltio voi vedota direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toiseen alakohtaan kieltäytyäkseen tunnustamasta määräämättömäksi ajaksi sellaisen ajokortin pätevyyttä, jonka toinen jäsenvaltio on myöntänyt ajokortin haltijalle, jonka ajo-oikeutta ensiksi mainitun jäsenvaltion alueella on rajoitettu (tuomio 23.4.2015, Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, 76 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

44 Tällaisen toimenpiteen seurauksien osalta unionin tuomioistuin on katsonut, että jäsenvaltio, joka tällaisessa tilanteessa kieltäytyy ajokortin pätevyyden tunnustamisesta, on toimivaltainen määräämään edellytykset, jotka tämän ajokortin haltijan on täytettävä saadakseen uudelleen ajo-oikeuden sen

alueella. Unionin tuomioistuin totesi, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on arvioitava, kieltäytyykö asianomainen jäsenvaltio omia sääntöjään soveltaessaan tosiasiallisesti määräämättömäksi ajaksi toisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin tunnustamisesta, ja että tältä kannalta sen tehtävänä on tutkia, pysyvätkö ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännössä säädetyt edellytykset suhteellisuusperiaatteen mukaisesti sen rajoissa, mikä on asianmukaista ja välttämätöntä direktiivillä 2006/126 tavoitellun päämäärän eli liikenneturvallisuuden parantamisen saavuttamiseksi (ks. vastaavasti tuomio 23.4.2015, Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, 84 kohta).

45 On kuitenkin syytä muistuttaa, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oikeussubjektit eivät saa vedota unionin oikeussääntöön vilpillisesti tai käyttää sitä väärin (ks. vastaavasti tuomio 21.2.2006, Halifax ym., C-255/02, EU:C:2006:121, 68 kohta ja tuomio 16.10.2019, Glencore Agriculture Hungary, C-189/18, EU:C:2019:861, 34 kohta).

46 Kyseisessä oikeuskäytännössä ilmaistu periaate, jonka mukaan vilppi ja oikeuden väärinkäyttö on kielletty, on unionin yleinen oikeusperiaate, jota oikeussubjektien on noudatettava. Unionin lainsäädännön soveltamista ei näet voida ulottaa niin laajalle, että sen avulla voitaisiin vilpillisesti tai väärinkäytöksin hyötyä unionin oikeudessa säädetyistä eduista (tuomio 6.2.2018, Altun ym., C-359/16, EU:C:2018:63, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

47 Erityisesti vilpin toteaminen perustuu joukkoon sellaisia samansuuntaisia indisioita, joista on nähtävissä samalla vilpin sekä objektiivinen että subjektiivinen tekijä. Pääasiassa kyseessä olevassa tilanteessa yhtäältä vilpin objektiivinen tekijä täyttyykin sen vuoksi, että edellytykset ajokortin vaihtamiseen direktiivin 2006/126 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti eivät täyty. Toisaalta vilpin subjektiivinen tekijä muodostuu asianomaisen henkilön tarkoituksesta kiertää ajokortin vaihtamisen edellytyksiä tai sivuuttaa ne sen edun saamiseksi, joka ajokortin vaihtamiseen liittyy (ks. vastaavasti tuomio 6.2.2018, Altun ym., C-359/16, EU:C:2018:63, 50–52 kohta).

48 Tästä seuraa, että mikäli osoittautuu, että henkilö on vilpillisesti saanut ajokortin direktiivin 2016/126 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun vaihdon perusteella, hän ei voi milloinkaan vaatia tällä tavoin saadun ajokortin tunnustamista jäsenvaltiossa.

49 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kuvaamien tosiseikkojen mukaan, jotka on mainittu tämän tuomion 12–15 kohdassa, nyt käsiteltävässä asiassa M:lle ilmoitettiin 20.9.2016 Saksan viranomaisten aikovan peruuttaa hänen ajo-oikeutensa. Kyseisen tiedoksiannon jälkeen M. ilmoitti poistuvansa Saksan alueelta ja teki 13.10.2016 muuttoilmoituksen Alankomaihin, missä hän pyysi 1.11.2016 hänen saksalaisen ajokorttinsa vaihtamista alankomaalaiseen ajokorttiin, joka myönnettiin hänelle 17.11.2016.

50 Näistä seikoista sekä Saksan ja Alankomaiden hallitusten kirjallisista vastauksista unionin tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin ilmenee, että M. ei ilmoittanut Alankomaiden viranomaisissa vireillä olleen hallintomenettelyn yhteydessä Saksan viranomaisten aikovan peruuttaa hänen ajokorttinsa, vaikka hänelle oli ilmoitettu asiasta, ja ettei hän ole myöhemminkään ilmoittanut hänelle 12.11.2016 tiedoksi annetusta ajo-oikeuden peruuttamispäätöksestä Alankomaiden asianomaisille viranomaisille, jotka eivät olleet vielä ratkaisseet hänen pyyntöään ajokortin vaihtamisesta.

51 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida edellisessä kohdassa mainitut tiedot tarkistettuaan, onko M:n menettely, jonka tarkoituksena on ollut saada hänen ajokorttinsa vaihdetuksi direktiivin 2006/126 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti uuteen ajokorttiin häneen 9.6.2016 kohdistuneen tieliikennevalvonnan ja uuden ajokortin myöntämisen 17.11.2016 välisenä aikana, merkinnyt väärinkäyttöä tai petosta. Jos näin on, hänen ajokorttinsa tunnustamisesta kieltäytymistä koskevan päätöksen on katsottava olevan lopullinen.

52 Tämän vuoksi toiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että siinä sallitaan jäsenvaltion kieltäytyvän tunnustamasta kyseisen direktiivin 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti vaihtamisen perusteella saatua ajokorttia siksi, että kyseinen jäsenvaltio oli ennen ajokortin vaihtamista peruuttanut vaihdettavaksi esitetyn ajokortin haltijan ajo-oikeuden.

Oikeudenkäyntikulut

53 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kymmenes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Ajokorteista 20.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/126/EY 2 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että siinä säädettyä vastavuoroista tunnustamista ilman muodollisuuksia sovelletaan ajokorttiin, joka on myönnetty ajokortin vaihtamisen perusteella kyseisen direktiivin 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jollei kyseisessä direktiivissä säädetä tästä poikkeuksia.**

2) **Direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että siinä sallitaan jäsenvaltion kieltäytyvän tunnustamasta kyseisen direktiivin 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti vaihtamisen perusteella saatua ajokorttia siksi, että kyseinen jäsenvaltio oli ennen ajokortin vaihtamista peruuttanut vaihdettavaksi esitetyn ajokortin haltijan ajo-oikeuden.**

Allekirjoitukset